

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena
2 DinIzhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani,
Tyrševa (Dunajska) cesta 20/L. Poštni predal števil. 345.
Račun poštne hranilnice v Ljubljani števil. 15.393

Ljubljana, 19. oktobra 1933

Naročnina za četrto leto 20 Din, za pol leta 40 Din, za
vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji
50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja.Štev. 42.
Leto V

Alfred Nobel

„Dajte ljudem ne samo denarja — dajte jim dela!“

Ob 100 letnici rojstva „diktatorja nad vojno
in mirom“ 21. oktobra

Oče Emanuel Nobel
in njegov sin
Alfred Nobel,
veliki izumitelj in
dobrotnik človeštva

»Podpisani se je rodil leta 1833, svoje znanje si je pridobil kot samouk. Višjih šol ni obiskoval. Posvetil se je praktični kemiji in odkril razstreliva dinamit, balistit in C.89. Od leta 1864 je član švedske akademije. Član je tudi Royal Society v Londonu in inženjerskega društva v Parizu.« Tako se glasi curriculum vitae, ki ga je moral poslati Alfred Nobel univerzi v Upsali, ko ga je imenovala za častnega doktorja filozofije.

Vmes med temi kratkimi vrsticami je zapisana zgodovina tega velikega čudaka, »najbogatejšega evropskega skitalca«, moža, ki si je z izumom najhujših razstreliv zaslužil milijone in hkratu tudi skrivaj pesnikoval, moža, ki je propagiral napredek znanosti in mir med narodi in hodil po svetu sam, brez žene in rodbine in brez notranje sreče in tako tudi umrl —

Alfred Nobel je iz starega skandinavskega kmetijskega rodu. Njegovo ime izvira iz imena občine Nöbellöv, pozneje ga je pa ena izmed njegovih učenih prababic izpremenila v »Nobelius«. Njen vnuk, ki je postal častnik, je izpustil latinsko končnico in se začel imenovati Nobel; to ime se mora po svojem postanku in v skladu s švedskim izgovorom naglasiti na zadnjem zlogu.

Oče Emanuel Nobel, pustolovec in samouk na vseh poljih, je bil pomorščak in je postal izumitelj. Ustanovil je majhno tovarno za kavčuk, mimogrede izumil sedanjo moderno centralno kurjavo in izdeloval v Rusiji s še ne doraslim sinom Robertom mine, s katerimi so v krimski vojni zaprli ruske luke pred Angleži. Pisano je bilo njegovo življenje: bili so časi, ko je Emanuel Nobel imel pod seboj tisoč delavcev in še več, potem je pa spet izginil in brez beliča v žepu kje drugod začel novo življenje.

Alfred Nobel se je že kot otrok seznanil z načrti in deli svojega oče-

ta. Tudi on je začel eksperimentirati, največ mu je pa bilo do tega, — ker si v mladih letih ni mogel privoščiti šol — da si pridobi teoreti-

pomočnika. Tedaj je nastala strašna eksplozija in raznesla laboratorij. Med mrtvimi je bil tudi Emil Nobel, ki je veljal za najbolj nadarjenega med brati...

Kar se tiče izuma dinamita, priznava Alfred Nobel sam, da ni spočetka nikoli mislil, da se bo to strašno orožje rabilo za vojno, narobe: namenil ga je izključno samo za industrijske svrhe, kakor n. pr. za razstreljevanje skal itd. Njegov izumiteljski duh se je pa udeleževal tudi še na drugih poljih, v optiki in strojni tehniki, v elektrokemiji, fiziologiji in biologiji.

Ko je leta 1876 iskal z oglasi v časnikih zasebno tajnico, se mu je prijavila neka grofica Kinsky. Po-

Dinamit!

skega znanja, da bi mogel študirati prirodoslovne vede. Nad življenjem mladega moža je plavala senca strahotnega dogodka: pet jih je delalo v laboratoriju poskuse z novimi razstrelivnimi sestavinami, oče Emanuel, Alfred, najmlajši sin Emil, ki se je bil ravno vrnil na počitnice, in dva

zneje ga je opisovala kot 43 letnega moža srednje velikosti s temno gosto brado, ne lepega ne grdega, z mračnim obrazom, ki so ga le dobrotne sinje oči nekoliko ublažile. Nobel je bil očitno tudi velik poznavalec ljudi; mladi dami je povedal v obraz, da se samo iz nesrečne lju-

bezni poteguje za to mesto. In res ni nikoli nastopila službe pri njem, temveč se je skrivaj poročila na Dunaju z baronom Suttnerjem. Nobel je ostal v korespondenci z njo in ji je nekoč pisal: »S svojim dinamitom bom najbrže mogel nekoč več napraviti za mir med narodi, kakor vi s svojo mirovno propagando!« Zakaj Nobel je venomer sanjal o novih izumih še strašnejših razstreliv, ki naj bi s svojo vse uničujočo močjo onemogočila sleherno vojno. — Več desetletij pozneje je dobila Berta Suttnerjeva Nobelovo nagrado za mir...

Ko je Nobel umrl, je imel prijavljenih 355 patentov. Bil je eden izmed prvih, ki je moderno organiziral petrolejske vrelece v Bakuju, bil je gospodar neštetihih industrijskih koncernov in tovarn in neizmerno bogat — toda vsak nasvet, naj bi spekuliral na borzi, je gladko zavrnil: »Ljudem je treba ne samo denarja, temveč pred vsem dela!« Po tem geslu se je tudi sam ravnal in neumorno delal do smrti.

Kadar ga je bolezen priklenila na posteljo, je nadaljeval kakšno dramo ali roman, ki ga je bil moral poprej zaradi drugih del odložiti. Govoril je gladko pet jezikov in je odlično poznal svetovno književnost. Kakor Ahasverja ga ni strpelo pri miru in je moral zmerom potovati; zato so ga imenovali »najbogatejšega evropskega skitalca«. In vendar je bil osamljen in ni nikoli poznal prave sreče. Še bolj nazorno kakor oni uradni popis življenja za upsalsko univerzo to dokazuje pismo, ki ga je

Se nadaljuje na 6. strani

Eden prvih Nobelovih nagrajencev:
Profesor Röntgen,
ki je odkril po njem imenovane žarko.

Konec gejš

Proslule japonske čajarne bodo zaprli.
„Gejše“ in „šoki“

Japonski notranji minister je te dni izdal odlok, da se ne smejo več izdajati državna dovoljenja za odpiranje novih čajarn, pa tudi stare koncesije se ne smejo več podaljšati. Na podlagi tega odloka bodo čez tri leta izginile čajarne iz japonskega življenja, in z njimi tudi — gejše.

Lahkokrile lotosove hčere je imenoval japonski narodni pesnik ljubke gejše — danes pa zanje v moderni Japonski ni več prostora. Ali si moremo misliti Japonsko brez gejš?

Izpočetka so gejš poveljevali; potniki so jih popisovali v živih ro-

kim nasmehom na ustnih, nežne in mehke kakor golobice...

In potem so prišli realisti in odkrili dozdevno bedo tega življenja, hlapčevstvo zatiranih deklet, njihovo izkoriščevanje po gospodarjih, boj za golo življenje, ki se skriva za nežnim smehljajem —

In kako je v resnici? V obeh popisovanjih je zrnice resnice. Na Japonskem imajo namreč dve vrsti plesalk: gejš in šoki. Med gejš gredo neredko tudi hčere iz boljših družin. Vzgajajo jih po prastarem običaju v posebnih šolah. Najodlič-

Gojenke šole za gejš v Kiotu

mantičnih barvah, polnih fantazije, da jih je človek kar videl žive pred seboj: drobna, vitka dekletca s črnimi bleščečimi lasmi in dragocenim kimonom, ki s prelesto harmoničnimi kretnjami pripravljajo čaj po prastarih običajih — gejš, plesoče in pojoče, s cveticami v lasih in krot-

nejša in najstarejša šola te vrste, ki zelo strogo izbira med učenkami, je v Kiotu. Tam dobe mlada dekleta odlično splošno izobrazbo, razen tega pa tudi pouk v vseh panogah glasbe in plesne umetnosti, v starih šegah in navadah, v umetnosti odgajanja cvetlic itd.

Mladim dekletom je, ko pridejo iz teh šol, sedemnajst let in dobe po večini dobre službe v gledališčih in boljših lokalih. V šoli za gejš so namreč dobivale tudi pouk o gledališkem nastopu. Njihova plesna umetnost in petje morata ustrezati zelo strogim zahtevam.

Toda gejš ne smemo primerjati s šokiji, ki jih imajo ponekod kot prave ujetnice. Le-te so po večini hčerke siromašnih roditeljev, ki jih zaradi pomanjkanja že v rani mladosti prodajo lastnikom čajarn. Ti možje razumejo kupčijo in posojajo revnim staršem denar, ko se jim je hčerka komaj rodila. Dolg neprestano rase in nesrečna dekleta pač nimajo upanja, da bi ga kdaj mogle poplačati. Zato ostanejo do smrti prave sužnje lastnikov čajarn...

Ko jim je sedemnajst let, jih vzamejo v čajarno. Siromašnim dekletom, ki so že od mladega vajene beraške okolice, se zde razkošnost, svilene obleke, ples in petje pravi raj. In šele mesece in mesece pozneje izprevidijo, ko lastnik čajarne čedalje huje pritiska nanje za povračilo dolga, da se nikoli več ne bodo mogle rešiti iz tega »raja«...

Zdaj je japonska vlada sklenila odpraviti proslule čajarne v Jošivari in Tokiju, Sinmašiju in Osaki, in kakor se vsa ta mesta že imenujejo.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrš vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Naš pravi domači izdelek!

Vlada hoče s tem storiti dobro socialno delo. Toda premeteni lastniki čajarn so med tem že odkrili novo pot: zdaj siromašnih deklet od staršev nič več ne »kupujejo«, zdaj so jih začeli »adoptirati«, proti primernemu plačilu seveda. In po japonskih zakonih imajo kot njihovi krušni očetje pravico neomejeno razpolagati s svojimi »hčerami«. Namestu »čajarne« se bo pa že našlo katero drugo ime.

Čudaki zbirajo tudi obritke

Svojevrsen je sport angleškega veletrgovca Jamesa Barrowa, ki mu neizmerno bogastvo dovoljuje vsakovrstne neumnosti. Barrow ne zbira ničesar drugega nego obritke slavnih mož. Celo vrsto obritkov je dobil od odličnih znancev, sicer je pa podkupoval komornike, sluga in brivce. Njegov arhiv obritkov je v resnici že tako obilen, da ga je že zaradi svoje vrstnosti vredno uvaževati.

Tatvina

Napisal M. Zoščenko

V naši zadrugi se je zgodila tatvina.

Race, fin holandski sir, damske nogavice, kolinska voda, cigarete — vse to je bilo razstavljeno v izložbi. In je mamilo, kajpada.

Neke noči je torej vlomil skozi hišna vrata tat, prepilil ključavnico in po mili volji gospodaril v trgovini. Odnesele je nič koliko blaga.

Najzanimivejše je pa bilo to: čuvaj je spal pri vratih in ni ničesar opazil.

»Sanjalo se mi je«, je potem pripovedoval, »o nekakšni tatvini, toda slišal nisem ničesar.« Ko so odkrili tatvino, se je zelo ustrašil. Venomer je tekal po trgovini sem in tja, ustavil vsakogar, kogar je videl, in prosil, naj ga ne naznanijo.

Upravitelj je dejal: »Tvoja krivda ni ravno velika. Seveda te nihče ne bo božal, da si zaspal, toda tebe pač nihče ne bo sumil. Zato se nikar ne boj, ne počni takega dirindaja in ne razburjaj osebja. Rajši pojdi domov in se nasp.«

Čuvaj pa ni šel, temveč je ostal in je bil zelo razburjen. Najbolj ga je jezilo, da so tako odnesli.

Rekel je: »Saj to je tisto, česar ne razumem. Drugače imam zmerom rahlo spanje. Vselej iztegnem noge pred vrata. Cisto nemogoče je, da bi bil kdo čez mene zavlekel dve vreči sladkorja.«

Upravitelj je pa dejal:

»Prekleto trdo si moral spati! Strašno, koliko so odnesli!«

Čuvaj je rekel: »Ni mogoče, da bi bili veliko ukradli, ker bi se bil gotovo zbudil.«

Upravitelj je odgovoril:

»Nu, saj bomo takoj napravili zapisnik, in potem se bo že pokazalo, kakšen gobezdaš si. Takšno škodo napraviti državi!«

Sestavili so torej zapisnik, v navzočnosti miličnikov. Začele so govoriti številke. Seštevali so, odštevali in prištevali.

Ubogi čuvaj se je ob vsaki številki iznova zgrozil. Toliko da se ni razjokal: toli hudo je bilo siromaku, tako hudo se mu je smilila država in tako neznansko se je kesal svoje zaspčnosti.

Upravitelj je dejal:

»Pišite: Dvelet pudov sladkorja v kockah, sto zavojčkov cigaret, dva tučata damskih nogavic, osem klobas...« Čuvaja je skoraj pri vsaki novi številki vrglo pokoncu. Zdajci se je pa

oglasila blagajničarka:

»Pišite: Iz blagajne je izginilo bonov za 132 rubljev. Razen tega trije svinčniki in škarje.«

Pri teh besedah je začel čuvaj tuliti in se kar sesedel, tako strašno hudo mu je bilo zaradi njegove malomarnosti.

Upravitelj se je obrnil na milico: »Odpeljite tega moža, njegovo tuljenje nam je samo v nadlego.«

Miličnik je pa rekel: »Veš kaj, striček, pojdi rajši domov, te bomo že poklicali, če bo treba.«

Takrat se je pa iz zadnje sobe oglašil knjigovodja:

»Na zidu je visela moja svilena ovratnica, zdaj jo pa ni več. Prosim, da to zapišete. Zahtevam odškodnino.«

»Lopov! Tvoje ovratnice nisem vzel! In tudi osem klobas nisem vzel! Smešno! Saj sta bili samo dve klobasi!«

Nastala je mučna tišina.

Tedaj je čuvaj priznal: »Bog z vami! Da, priznam, ukradel sem. Toda jaz sem pošten človek. Tak zapisnik me srdi. Ne trpim, da bo kdo kaj zraven dodajal.«

»Tak ti si bil, lopov, ki si se splazil v trgovino!« je zavpil miličnik.

»Da, jaz. Toda bonov se nisem doteknil. Tudi škarij ne in ne tiste uma-

zane ovratnice. Tudi sem odnesel samo pol vreče sladkorja, in od damskih nogavic samo en tučat in le dve klobasi. Ne dovolim, da bi kdo na moj rovaš uganjal takšne lopovščine.«

Upravitelj: »Res, ni izključeno, da smo se zmotili. Bomo že še ugotovili. Zelo vesel bom, če je res manj ukradenega. Takoj bomo vse stehali.«

Blagajničarka: »Oprostite, boni so zdrknili v kot, toda škarij še zmerom ne najdem.«

»Glej, da ti ne pljunem v tvoje nesramne oči! Tvojih škarij nisem vzel, le dobro poglej.«

Blagajničarka: »Sem jih že našla. Za blagajno so bile.«

Knjigovodja: »Tudi ovratnice že imam. Iz pozabljenja sem jo vteknil v žep.«

Upravitelj: »Napišite nam zapisnik. Manjka samo pol vreče sladkorja.«

Čuvaj: »Lopov nesramni! Še klobase preštej. Saj vem, kaj govorim. Sicer imam pa tudi pričo — teto Njušo.«

Blago so še enkrat prešteli, in res, ukradenega je bilo natanko toliko, kakor je čuvaj povedal.

Prijeli so ga in ga odvedli na policijo. Tudi teto Njušo so aretirali. Pri njej so našli še vse, razen ene klobase, ki jo je bila že prodala na trgu.

Skrivnostni postopek

Hongkong, v oktobru

Od najsevernejše železniške postaje v Sibiriji pa do fiste točke, kjer zavpije izprevednik: »Capetown — izstopite!« povsod se ta ali oni iz pošujčnega občinstva vaših pomudi pri skrivnostnem in na videz nepomembnem postopku, ki se zdi, da je nedolžno zvezan s pojmom železnice.

Vam pride mož z važnim korakom in s kladivom v roki. Resno obhodi ves vlak, od prvega do poslednjega vagona. Lokomotiva je po navadi že pod paro in vlak pripravljen za odhod — toda potrpežljivo čaka, dokler ne pride ta skrivnostni mož. In ta mož se sklanja k vsakemu kolesu posebej — in kaj počne? Trka. Trka, ali ne bo slišal nemara vollega glasu ali pa polnega. Ko oblika poslednje kolo, je dobro. Talerat jahko vlak mirno odsopiha.

In vsak otrok, ki opazuje ta ne-navadni postopek, vpraša očeta: »Oče, kaj pa ta mož počne?«

In oče odvrne nekam v zadregi: »Kaj izprašate, otroci! Saj tega ne razumeš!« — Ali mar on razume?

Iltako je tudi na Kitajskem. In v kitajskem mestecu Tsingtau. Tam mnogi Kitajci razumejo še nemški, ker je bilo mesto pred svetovno vojno v nemških rokah. Rozumno uradniki in tehniki še razumejo nemščino, ker so jim bili Nemci svoje čase učitelji.

Lepa dne je gledal neki potnik, ko je njegov vlak stal na tsingtauski postaji, kako si je neki kitajski uradnik z neobčudnim kladivom v roki odajal opravila pri kolesih. Ko je prišel do njegovega vagona, ga je vprašal:

»Kako dolgo pa že opravljate to delo?«

»Kakih dvajset let, gospod!«

»A počemu je to dobro?«

»Počemu?« Kitajec se je zamislil.

»Hm,« je naposled počasi priznal, »takrat sem pozabil Nemce vprašati...«

Prericanja poštenast

London, v oktobru

Uprava železniške družbe »Old London and North-Western Railway« je pred kratkim dobila od znanega profesorja oxfordske univerze ček za 50 funtov šterlingov. V spremnem pismu je profesor sporočil, da čuti dolžnost poslati ta denar, ker so knjige, ki jih je dan za dnem pošiljal po železnici, bile znatno težje, kakor železniška določila predpisujejo. Na drugi način knjig ni vedel odposlati, zato je pa zdaj pripravljen povrniti vso nastalo škodo odnosno doplačati, kolikor je železnica imela zaradi njega več izdatkov pri premožu itd.

Železniška uprava je poslala ček z vpludnim pismom profesorju nazaj. »Sporočila mu je, da se nikakor ne čuti oškodovane, češ da je določitev največje teže za zavoj samo formalnost. Pri knjigah je seveda stvar drugačna, vendar železnica tudi z njimi ni imela nikake škode.

Toda profesor ni odnehal. Poslal je ček še enkrat nazaj, češ da ne bo mogel mirno spati, dokler ne bo

škoda, ki jo je napravil z zavestno prekršitvijo predpisov, poravnana.

Stvar je prišla v javnost in vsi so se smejali in zbijali šale na profesorjev rovaš. Tedaj je pa uprava železniške družbe objavila še druge podobne primere pretencioznosti poštenosti, češ, da se kaj takega ne pripeti samo profesorjem.

Tako je neki brezimni pisec poslal železniški upravi 4 šilinge, ker je skot potnik tretjega razreda čakal prihoda vlaka v čakalnici prvega razreda. Pozneje ga je pa začela peči

Plemenit človek

Grenoble, v oktobru

Star kitajski pregovor pravi: »Dobri odvetnik mora še svojega morilca zagovarjati.«

Sicer ta prigoda mladega odvetnika Meurnierja ni tako strašna, vendar je odvetnikova vloga pri njegovem nastopnem zagovoru na sodišču takaj, da močno spominja na zmisel kitajskega pregovora, v katerem je izraženo globoko spoštova-

vešt, da je železnico oslepil, in zato je sklenil ponuditi železniški upravi odškodnino.

Neka stara ženica je pa poslala načelniku postaje v Newton-Abbottu 56 pennyjev v pisemskih znamkah. Pisala je, da se je pred 42 leti (!) peljala iz Newton-Abbotta v Tiverton in potem opazila, da so ji voznijsko zaračunali za 56 pennyjev pre-malo. Celih 42 let jo je pekla vest, da je oškodovala železnico!

Se so pošteni ljudje na svetu... samo svet se jim smeje.

nje pred nepristranostjo odvetnikov, še bolj pa pred njihovo izumisljivo-stjo.

Ta Meurnier se je torej na vso moč zagledal v lepo mlado dekle in jo je hotel seveda vzeti za ženo. Deklica je bila dovolj poštena, pa mu je povedala, da je bila že nekoč zaročena, a je prekinila zvezo s svojim prvim zaročencem, ker so ga zaradi nekega hudega pregreška za-

pri. Mladji odvetnik ji je mladosno zahteval seveda ni zameril in od samega velikodušja ni hotel poslušati nobenih podrobnosti.

Kmalu po izpovedi svoje zaročenke je moral pred sodiščem zagovarjati prvič v svojem življenju nekega obtoženca. Zato je bila skrajno kočljiva, toda mladi odvetnik se je z vso plemenitostjo in vtrmimo zadržal za obtoženca. Dokazati je hotel zlasti svoji zaročenki, da je mož na mestu.

Odkritično navdušenje mladega odvetnika in njegovo tohmačenje človeških slabosti obtoženčevih je tako ganilo sodnike, da so grešnika, ki je bil sicer že vnaprej zapisan ječi, so-glasno oprostili.

Zdaj so se pa stvari čudovito zasukale. Morda že slutite, kako? Življenje jo časih komu prav debelo zagode.

Grešnik, ki ga je mladi odvetnik zagovarjal, je bil prejšnji zaročenec njegove lastne zaročenke.

Dva dni po razpravi je prejel odvetnik pismo od svoje neveste. V vznešenih besedah se mu je zahvaljevala za vse, kar ji je dobrega storil. Hkratu ga je pa prosila, naj ne vidi več v njej svoje zaročenke, kajti njegov zagovor pred sodniki ji je nesporen dokaz, da je njen prejšnji zaročenec najboljši in najplemenitejši človek pod milim nebom. Zdaj, pravi, ga ne more več pustiti samega, reveža, ki ga je življenje tako hudo preizkusilo. Saj mora izprevideti in razumeti njen položaj, ko vendar sam najbolje pozna plemenitost in poštenost človeka, ki ga je zagovarjal.

Prepričevalen dokaz

Znani humorist Mark Twain je imel že v šoli zmisel za humor.

Nekoč je dal učitelj nalogo z naslovom: »Posledice lenobe.«

Kaj je napravil Mark Twain? Oddal je nepopisan list.

Sumljiva

Kuharica Meta ima fanta.

Pred tednom dni se je sprla z njim.

Pa pravi nekega dne gospa: »Čudno, Meta, odkar ste spili s svojim ženinom, mačka nič več ne krade klo-bas iz shrambe!«

Pravilnik za zakonsko življenje je izdal ameriški sodnik Hartman. Po tem pravilniku je mož dolžan dati ženi desetino svoje plače za njene vsakodnevne osebne izdatke in kriti gospodinjske stroške, šele z ostankom sme sam razpolagati. Žena je pa dolžna možu vsaj enkrat na dan skuhati; mrzle jedi sme pripraviti samo ob nedeljah. Vstati mora eno uro prej ko mož in mu pripraviti zajtrk in časnike. Spremljati mora moža k vsem zabavam: v kino, gledališče, na koncerte, sportne prireditve itd. Ko se mož zvečer vrne domov, ga mora prijazno sprejeti in se ogniti slehernemu povodu za prepir.

V Parizu so priredili shod ljudi, ki se stalno vozijo s tramvajem ali avtobusi. Na shodu so se izrekli za odpravo tramvaja. Namestu njega naj se uvede avtobusni promet.

Italijanski letalec Cassinelli je dosegel nov letalski hitrostni rekord 629 km na uro, to je 175 m na sekundo.

Nemčija je izstopila iz Zveze narodov in zapustila razorožitveno konferenco, češ da ji velesile ne priznajo dejan-

ske enakopravnosti. Nemška vlada je v zvezi s tem razposlala državni zbor in razpisala nove volitve na 12. novembra t. l., da se prebivalstvo izreče, ali odobrava ta njen sklep ali ne.

Angleška letalka Amy Johnson-Mollison, ki je dosegla več letalskih rekordov in hotela s svojim možem že dvakrat odleteti na nov daljarski svetovni rekord, pa se ji je letalo polomilo, je od prevelikih naporov obetela in so jo morali prepeljati na kliniko za živčne bolezni. Leteti ne bo mogla nikoli več.

Profesor harvardske univerze A. B. Lamb je izračunal, da porabi ves svet na leto 17.800 milijonov kalorij, to je približno toliko, kolikor ima energije 2.700 milijonov ton premoga. Če svet ne bi imel več prirodnih virov energije (drv, premoga, plina, petroleja, bencina itd.), bi bilo za preživetje te energije potrebno delo 11 milijard ljudi, t. j. petkrat toliko, kolikor je danes vsa človeštva na svetu.

Ministrstvo za gozdove in rudnike je izdelalo predlog, da se Triglavski in Plitviški jezera proglašajo za narodna parka.

V nedeljo so se vršile občinske volitve v dravski banovini. Tri četrtine občin je dobila jugoslovanska nacionalna stranka, opozicija pa okoli 50.

V tekmovalstvu za nogometno prvenstvo je Gradinski zmagal nad sarajevsko Slavijo 1:0, Vojvodina pa nad osije-

ško Slavijo tudi 1:0. Needločen rezultat sta dali tekmi BSK: Hajduk 1:1 in Concordia: Jugoslavija 2:2. Na prvem mestu je BSK s 25 točkami, drugi je Hajduk z 22 točkami. Prvenstvo je na 7. mestu.

Brejski teden so v Italiji praznovali 300. letnico rojstva onega največjih italijanskih zdravnikov, Bernardina Ramazzinija (* 1633 na Capriju). Leta 1700 je napisal knjigo o boleznih rokolencev in obrtnikov, ki je deloma še danes v veljavi. Tako je postal ustanovitelj socialne medicine.

Ruski poddesetnik Jevzejev je skočil iz letala v višini 7200 metrov in odprl padalo šele 150 metrov nad zemljo. To je do danes najvišji skok s padalom.

Najbogatejši princ na svetu se je rodil te dni v Indiji: sinaha hyderabadskega maharadža je dobila sina, ki bo nekoč podedoval po svojem dedu premoženje, vredno 50 milijard Din. Hyderabad je druga največja indijska kmetovina, z 214.000 km² in 10 milijoni prebivalcev, največ Hindov, je zelo rodovitna in ima razvito industrijo. Njenega kneza štejejo med najmočnejše indijske vladarje.

V nedeljo 15. t. m. se je poročil naš sodalavec g. Zmago Porekar, uradnik poštnih hranilnice v Ljubljani, s gđ. Avico Zabkarjevo, uradnico poštnih hranilnice v Zagrebu. — Iskreno čestitamo!

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

37. nadaljevanje

»Gospod je bolan. Njegov razum, veste... Toda, kakor vidite, ni nevaren.«

»Siromak!... Ali je že dolgo... tak?«

»Že dvanajst let... Moj brat je.«

»Kako se mi smili... in vi tudi, gospod!«

Vrta ženska je bila res videti gajena. Toda po kratkem molku je povzela:

»Ali bi mi gospa povedala ime?«
Madžarka je narekovala:

»Ilona Matoš in Ciril Matoš iz Ljubljane.«

Deček je vstal iz naslanjača in prišel k materi.

»Ljubkega otroka imate, gospa,« je menila upraviteljica.

»Res?« je toplo odvrnila Ilona, počasnica v svoji materinski ljubezni.

»Nekoliko bled je sicer,« je pripomnila upraviteljica, »toda če boste nekaj časa ostali pri nas v Švici, bo kmalu spet dobil pravo barvo.«

»Tudi jaz upam... Zato smo tudi prišli semkaj. Fantkovo zdravje me nekoliko plaši. Lani je po nerodnosti padel in od takrat je nekam šibek in občutljiv.«

»Zdi se mi, da nekoliko šepa?«

»Da... Toda zdravniki pravijo, da bo v planinah samo od sebe prešlo, če bo dosti na zdravem in svežem zraku. Zato so mi svetovali, naj ga pošljem v Alpe... Nu, bomo videli.«

»Da,« je dejala upraviteljica, »švicarske zračne kopeli delajo čudeže. To smo že dostikrat imeli priliko videti.«

»Res?« je hlastno vprašala Ilona.

»Vaše besede mi vlivajo novih nad.«

»Res, če vam povem... Saj imamo prav tu v bližini, na Sonnenbergu, takšno zdravilišče. Tam se ukvarjajo samo z otroki. Neka odlična dama, Angležinja, je ustanovila to zdravilišče, kakšnih šest let bo tega. In zdaj vse sili k njej. Ta dama se sama ukvarja s svojimi malimi varovanci.«

»Pa starši, ali niso tudi oni pri njih?«

»Ne, gospa. Toda če dovolite, bi pripomnila, da je dostikrat za otroke le dobro, da jih ni. Tudi jaz sem mati, in vem, zakaj tako govorim. Starši so do svojih otrok časih preveč dobri, če se smem tako izraziti. Razvajajo jih in jim izpolnijo vsako željo. V tem domu pa lepo skrbne zanje, po drugi strani pa ravnaajo z njimi s potrebno strogostjo, ki je za končni uspeh prav tako potrebna kakor skrbna nega.«

»Če bi torej vi imeli bolnega otroka, ki bi ga zračna kopel mogla ozdraviti...«

»Bi se niti trenutek ne pomišljala in ga poslala v ta dom... da, gospa, niti trenutek se ne bi pomišljala.«

Ilona se je zamislila. Povprašala je upraviteljico še zaradi nekaterih podrobnosti, nato je pa menila:

»Meni bi bilo prehudo, če bi se morala ločiti od svojega otroka. Zato ne vem, če bi se mogla odločiti, da ga pošljem v ta dom. Pri prvi priliki si ga bom pa vseeno ogledala.«

Upraviteljica se je priklonila in odšla.

Ilona se je spustila v vrbov naslanjač. Premišljevala je, kaj ji je pravkar pripovedovala upraviteljica. Zdravje njenega otroka jo je skrbelo bolj, kakor si je upala priznati. Nedoločne izjave zdravnikov, h katerim je otroka peljala, je niso mogle pomiriti. Sicer so ji vsi govorili, da otrok zaenkrat še ni v nevarnosti in da se bo ob tečni in dobri hrani in na čistem gorskem zraku kmalu popravil. Toda minevali so meseci, Francek je bil pa še zmerom slaboten in nič ni kazalo, da bi se mu hotelo obrniti na bolje. Zadnje dni se ji je celo zdelo, da močnejše pokaš-

»Ideal«

kemično čiščenje,
barvanje in svetlokanje

luje. Zato je sklenila, da poišče v Lucernu specialista in da ga vpraša za svet.

Že drugi dan je svoj sklep izvršila. Šla je k doktorju Sylvansu, specialistu za otroške bolezni, ki je slovel naleč naokrog.

Zdravnik ji ni nič novega povedal. Deček je malokrven, zoper to sta pa najboljšo zdravilo planinski zrak in skrbna nega. Njegovo nagnjenje k rahitčnosti bo potem hitro prešlo. Toda treba je brez odloga začeti, dokler še ni prepozno.

Mlada žena ga je vprašala, kam naj pelje svojega otroka. Zdravnik ji je brez pomišljanja svetoval sonnenberški dom, kjer je bil hišni zdravnik. Iloni se je zmračil obraz:

»Toda, gospod doktor, potem bi se morala od otroka ločiti?«

HUMOR

Ni znal izrabit

Mlad delavec pripoveduje svojemu tovarišu, da se mu je sanjalo, kako je jedel v imenitnem restoranu:

»Prišel sem v lokal, v kakršnem še svoj živ dan nisem bil. In veš, kaj sem jedel? Morske rake in želvovo juho, potem sem si privoščil postrv in naposled še jerebico. Zdajci pa vidim, da sem doma pozabil denar...«

»In kaj si tedaj napravil?«

»Zbudil sem se.«

Drugi delavec pa razočarano zmaje z glavo:

»Potem bi si bil pa vsaj še črno kavo lahko privoščil!«

Nedvoumno

Mr. Goods je presenetil v plesni dvorani svojo hčerko, ko jo je neki gospod poljubil. Poklical je »grešnika« v stran in mu dejal:

»Ko sem jaz snubil svojo ženo, sem zmerom sedel na enem koncu dvorane, ona pa na drugem koncu.«

»Jaz bi tudi tako napravil,« je brez pomišljanja odgovoril mladi mož, »da bi snubil vašo ženo.«

Malone nestrpno je zdravnik odmahnil z roko in odgovoril skoraj do pičice isto, kar je že poprej rekla upraviteljica hotela:

»Oprostite, gospa, ali mar mislite, da bo za otroka slabo? Jaz sem o nasprotnem prepričan. V takšnem primeru starši ne smejo biti preveč sebični, ker bi bila takšna sebičnost zločin. Tu ne gre namreč samo za zračno kopel, temveč tudi za higijensko nego, kakršne starši otrokom pri najboljši volji ne morejo dati.«

»Torej je po vašem, gospod doktor, ta pot res potrebna?«

»Potrebna? Ne ravno... Mislim pa, da je najprimernejša.«

»Torej mislite, da bi se mojemu otroku vrnilo prejšnje cvetoče zdravje, če bi prebil nekaj mesecev na Sonnenbergu?«

»Prepričan sem o tem. Toda,« je dodal z nasmehom, »čeprav sem hišni zdravnik malih varovancev gospe Harleyeve, vam moram, da ne bo nerazporazumljenja, povedati, da poslovno nisem udeležen pri njenem podjetju. Če vam pri njej ne bi ugalajalo, dobite v Švici kolikor hočete drugih podobnih zdravilišč — čeprav moram resnici na ljubo spet poudariti, da mi o drugih ni znano toliko presenetljivih uspehov kakor o njenem. Zato sem vam tudi toliko govoril o domu na Sonnenbergu.«

»Najlepša vam hvala, gospod doktor!«

Ko sta bila zunaj, se otrok ni mogel več premagati.

»Mamica, kaj je rekel zdravnik?«

»Povedal je, srček moj, da ni nič hudega... saj si sam slišal.«

»Že... toda govoril je tudi nekaj o sebičnosti in o ločitvi, ali ne? Tistega nisem dobro razumel...«

»Nikar se ne vznemirjaj, otrok!«

Toda Francek ni odnehal.

»Ali bi te moral zapustiti, mamica?« Ali ni rekel, da bi lahko ostal brez tebe v bolnici?«

»Ne govori o bolnici, Francek!«

»No, pa v zdravilišču ali v zdraviliškem domu, če imaš rajši to besedo... Saj je nekaj takega rekel, ali ne?«

»Ne, ne, otrok!«

Toda Iloni se ni posrečilo poto-

lažiti dečka, ki se je čedalje bolj vznemirjal, kakor bi slutil nekaj hudega.

»Mamica, nočeš mi odgovoriti... To pomeni, da prav slutim. Jaz ti pa povem, da ne smeš vzeti resno, kar ti je govoril ta stari blebatač.«

»Kako se pa izražaš, Francek!«

»Da, star blebatač je! Drugače ne bi trdil, da mi bo tuja ženska bolje stregla kakor ti, mamica... Vidiš, da ne ve, kaj govori...«

»Pomiri se, otrok, saj ni še nič sklenjeno.«

»O, hvala Bogu, zdaj res še ni!... Toda povem ti, mamica, če bi me ti zapustila, bi pri priči umrl.«

Ilona je objela upornega dečka in ga strastno stisnila k sebi.

»Poglej, Francek, ali si že čisto pozabil, kaj si mi včeraj rekel?«

»Kaj sem ti včeraj rekel, mamica?«

»Rekel si, da hočeš že zaradi mene postati spet zdrav, zaradi mene, da ne bom zmerom tako žalostna...«

»O, mamica, saj na to še zmerom mislim!«

»Vidiš, zato moraš biti pogumen, če bodo okoliščine to zahtevale.«

Prijela ga je za roko. Fantek se je še zmerom tresel od razburjenosti.

»Pojdiva, otrok, in ne govoriva več o tem!«

Deček ni odgovoril, le globok in bolesten vzdih se mu je izvil iz prsi.

III

V otroškem domu

Še tisti večer je Ilona, ko je dečka napadel hud kašelj, pod pretvezo, da mora iti nakupovat nekatere stvari, zapustila hotel in se odpeljala proti zdravilišču gospe Harleyeve — pač ne sluteč, da je ta gospa njena nekdanja tekunica, ženska, ki ji je nekoč storila toliko hudega in nad katero se je potem toli kruto maščevala.

Počasi je vozil izvošček po serpentinah navkreber proti Sonnenbergu. Večer je bil prekrasen. Zdaj pa zdaj se je razgled pred njo odprl in ji razkril čudovito alpsko pokrajino. Toda mlada žena nocoj ni videla prirodnih lepote. Silen nemir je bil zapisan na njenem obrazu; drgetala je, kakor bi jo stresala mrzlica.

Profesorska

Profesor Raztresenjak pride pozno ponoči domov. V spalnici zasliši pod posteljo nekam sumljiv šum.

»Kdo je pod posteljo?« zavpije.

»Nihče!« odgovori globok bas iz pod postelje.

»Čudno,« zamrmra profesor Raztresenjak, »prisegel bi bil, da je nekdo pod posteljo!«

Opreznost

Neki slaven pisatelj je šel za počitnice na kmete. Nekega dne pride v vaško krčmo, sede za mizo in vpraša:

»Ali imate cikorijo?«

Debela krčmarica vneto pritrdi.

»Koliko?«

»Pet škatel.«

»Lepo. Prinesite mi jih.«

Krčmarica znosi pred gosta vseh pet škatel cikorije.

»Tako,« meni tedaj suho pisatelj, »zdaj mi pa napravite skodelico črne kave!«

Previdnost

»Kaj, gramofon mislite prodati?«

»Da. Slučajno sem namreč videl, da si je moj sosed včeraj kupil revolver.«

Grof MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

8. nadaljevanje.

Ko je napočila noč, je Dantès mislil, da bo njegov sosed izrabil temo in tišino in nadaljeval razgovor z njim; toda zmotil se je. Tako dolge noči kakor je bila ta, Dantès še ni pomnil. Venomer je pritiskal uho k zidu, da bi prestregel vsak, še tako tih glas: zaman. Toda drugo jutro po zažrtku, ravno ko je odrinil posteljo od zidu, je zdajci vztrepetal: začul je bil tri udarce v enakih presledkih. Spustil se je na kolena.

»Ali ste vi?« je zajecjal.

»Ali je ječar že odšel?« je vprašal glas.

»Da,« je odgovoril Dantès, »vrnil se bo šele zvečer. Deset ur imava časa.«

Tedaj se je Dantèsu zazdelo, kakor bi se vdala tla kraj zidu, kamor se je opiral z rokami. Odskočil je, in že se je vsuio kamnenje in malta v rov, ki se je odpiral ravno pod luknjo, katero je bil izkopal. In zdajci se je iz tega temnega rova prikazala najprej glava, potem še ramena, in na posled je zagledal celega človeka, ki se je dokaj lagotno vzpel na noge.

XV

Italijanski učenjak

Dantès je svojega novega, toli dolgo in željno pričakovanega prijatelja sklenil v svoje roke in ga potegnil k oknu, da bi si ga pri luči ogledal.

Bil je mož srednje postave, z lasmi, osivelimi bolj od trpljenja kakor od let, s prodirljivimi očmi pod gostimi tudi že sivečimi obrvmi in še črno brado, ki se mu je spuščala na prsi. Njegov koščen obraz je izdajal razumnost; iz njegovih črt si pa tudi bral, da je mož bolj vajen rabiti umske kakor pa telesne moči. Neznanevo čelo je bilo mokro od znoja.

Kar se tiče njegove obleke, se ni dal več dognati njen kroj, tako razcapana je že bila. Na prvi pogled bi mu človek prisodil najmanj pet in šestdeset let, toda njegova gibčnost in okretnost sta kazali, da mora biti dosti mlajši.

Navdušeni sprejem mladega moža mu je vidno dobro del; bilo je, kakor bi se njegova oledenela duša ob mladeničevem ognju ogrela in otajala. Ganjeno se je Dantèsu zahvalil za njegovo prisrčnost, čeprav ni mogel skriti, da ga je razočaralo, ker je prišel v novo ječo namestu v toli zaželeno prostost.

»Najprej morava gledati,« je dejal, »da zabriševa pred ječarjem sledove moje poti. Ves najin bodoči mir je odvisen od tega, da nihče ne izve, kaj sva napravila.«

S temi besedami se skloni k rovu, dvigne z lahkoto težki kamen in zadela luknjo z njim.

»Tega kamna se drži še mnogo apna,« pravi, »majaje z glavo. Ali nimate nikakega orodja?«

»Mar ga vi imate?« se začudi Dantès.

»Nekaj sem si ga napravil. Razen pile imam vse, kar potrebujem: dleto, klešče in vzvod.«

»Res?« vzklikne osuplo Dantès.

»O, ali mi jih ne bi pokazali?«

»Vidite, tole je dleto.«

S temi besedami mu pokaže čvrsto in ostro rezilo z ročajem iz bukovega lesa.

»Iz česa ste si to napravili?«

»Iz železne vezi, ki sem jo odrgal od svoje postelje. S tem orodjem sem izkopal vso pot do vas, to je okoli petdeset čevljev.«

»Petdeset čevljev!« se zgrozi Dantès.

»Tiše, mladi mož, tiše! Nič čudnega ne bi bilo, če bi kdo pred vrati prisluškoval.«

»In pravite, da ste morali izkopati petdeset čevljev dolg rov, da ste prišli do sem?«

»Da, toliko nekako bo od moje celice do vaše. Na žalost nisem imel geometrijskih priprav, in tako sem se pri kopanju ukanil; namestu da bi bil izkopal štirideset čevljev dolg rov, sem izkopal petdeset čevljev. Mislil sem, kakor sem vam že rekel, da bom prišel pri zunanjem zidu na dan in se tam vrgel v morje. Kopal sem vzdolž hodnika, kraj vaše celice, namestu pod njim. Tako je vse moje delo izgubljeno, zakaj ta hodnik drži na dvorišče, kjer je vse polno straž.«

»To imate prav,« pritrdi Dantès, »toda hodnik obdaja mojo celico samo z ene strani, z drugih treh pa ne.«

»Res je; toda ena stran je že prebita, drugo pa obdaja skalovje, ki bi deset delavcev, opremljenih z vsem potrebnim orodjem, potrebovalo deset let, da vseka vanj rov. Tretja stran meji na guvernerjevo stanovanje; če se prekopljeva skozi, bova prišla v klet, ki je prav gotovo zaklenjena, in tako naju bodo spet dobili. In zadnja stran... čakajte... res, kam bi prišla skozi zadnjo steno?«

To je bila tista stran, kjer je bila napravljena lina, skozi katero je prihajala svetloba. Navzven se je čedalje bolj zoževala, tako da se ne bi mogel skozi splaziti niti otrok; vrhu tega so jo zapirale še železne prečke. Ne, tu bi bil beg popolnoma izključen.

Toda neznanec je bil med govorjenjem potegnil mizo pod lino in pozval Dantèsu, naj stopi nanjo.

Dantès je ugenil, kaj je tovarišu na umu. Stopil je na mizo, se s hrbtom naslonil ob zid in ponudil neznancu obe roke. Le-ta se je lagotneje, kakor bi človek prisodil njegovi starosti, vzpel najprej na mizo, potem na Dantèsove roke in z le-teh na njegova ramena. Pomolil je svojo glavo skozi prvo vrsto prečk in pogledal dol. Toda že trenutek nato je hitro potegnil glavo nazaj in skočil na tla.

Z LUX-om biserne bila nesreča nikoli zgodila! Rabite za pranje vseh volnenih reči LUX, ne pa takšne ali drugačne nezavite kosmiče! Potem ostane volna vedno mehka in prožna.

Za vse volnene reči

U.3.5-33

»Tega sem se bal,« je polglasno zamrmral.

»Česa ste se bali?« vpraša plaho mladi mož in fudi skoči na tla.

Stari ječnik malo pomisli, nato pa pravi:

»Za tem zidom je nekakšna galerija, po kateri prihajajo patrulje; razen tega je polna straž. Uzrl sem čako nekega vojaka in zato sem tako naglo umeknil glavo, da me ne bi zagledal. Po tej strani se torej zbežati ne da.«

»Kaj torej?« vpraša mladi mož.

»Naj se zgodi božja volja!« odvrne starec z glasom popolne vdanosti v usodo.

Dantès se zazre z neprikrilim občudovanjem v tega moža, ki se je tako mirno odrekel nadi, katero je gojil leta in leta.

»Ali bi mi zdaj povedali, kdo ste?« ga vpraša nato.

»O Bog, zakaj ne — če vas vobče še zanima, ko vam ne morem več pomagati.«

»Pa me morete tolažiti in bodriti, zakaj zdite se mi močan med močnimi.«

Starec se žalostno nasmehne.

»Abbé Faria mi je ime,« jame pripovedovati. »Od leta 1811 me imajo zaprtega v kastelu Ifu, prej sem bil pa tri leta v trdnjavi Feneestre. Leta 1808 so me pripeljali iz Piemonta na Francosko. Tedaj sem izvedel, da je usoda — takrat mu je bila še naklonjena — podarila Napoleonu sina, ki so ga še v zibelki imenovali za rimskega kralja. Takrat si niti v sanjah nisem mislil, da bi se moglo kaj takega zgoditi, kar ste mi prej rekli, da se bo namreč ta velikan že štiri leta nato sesul v prah. Kdo pa vlada zdaj na Francoskem? Napoleon II?«

»Ne; Ludovik XVIII.«

»Ludovik XVIII., brat Ludovika XVI.? Kako čudna in skrivnostna so pota usode! Zakaj je ponižala moža, ki ga je poprej dvignila kvišku, in dvignila onega, ki ga je prej ponižala?«

Dantès je začudeno strmел v moža, ki je v mislih na usodo sveta pozabil svojo lastno nesrečo.

»Da, da,« povzame abbé, »kakor na Angleškem: za Karolom I. Cromwell, za Cromwellom Karol II. in morda za Jakobom II. kateri oranijski princ, upravitelj države,

ki se bo oklical za kralja, in potem nove pravice, ustava, svoboda! Vi boste to še doživeli, mladi mož,« se obrne k Dantèsu in ga pogleda z leskečočimi se prerodskimi očmi, »vi boste to še doživeli, ker ste še mladi.«

»Da, če pridem kdaj od tod.«

»Ah, res,« prikima abbé Faria, »saj sva ječnika; časih skoraj pozabim pa mislim, da sem prost, ker vidijo moje oči skozi zidove, ki me oklepajo.«

»A zakaj so vas prav za prav zaprli?«

»Zakaj? Ker sem sanjal l. 1807 o načrtu, ki ga je Napoleon hotel l. 1811 uresničiti; ker sem hotel kakor Macchiavelli namestu toliko neznanih knezičev, ki so napravili iz Italije celo vrsto tiranskih kraljestev brez moči in ugleda, ustanovili eno samo veliko in trdno državo; ker sem mislil, da sem našel Cezarja Borgio v kronanem bedaku, ki se je delal, kakor bi me razumel, samo zato, da me je potem laglje izdal. Bil je to načrt Aleksandra VI. in Klementa VII.; zmerom se bo izjalovil, ko se še njima ni posrečil in se mu je celo Napoleon moral odreči. Kakor bi bila Italija prekleta!«

Starec je pobesil glavo.

Dantès ni mogel razumeti, kako more človek tvegati glavo za takšne reči. Napoleona je poznal, saj je celo govoril z njim; toda Aleksander VI. in Klement VII. mu nista bila znana niti po imenu.

»Ali niste,« vpraša tedaj, spominjši se pripovedovanja svojega ječarja, ki je bil kakor vsi v gradu Ifu mnenja, da je abbé Faria blazen, »ali niste vi oni duhovnik, ki ga imajo za... bolnega?«

»Ki me imajo za blaznega, ste hoteli reči? — Da, da,« se grenko zasmee Faria, »za norca me imajo. Že dolgo služim prebivalcem tega gradu za tarčo njihovega roganju, kakor bi se mi rogali otroci, če bi jih imeli v tej hiši gorja in obupa.«

Dantès je obnemel od začudenja. Potem je pa vprašal:

»Tak se hočete odreči misli na beg?«

»Prišel sem do spoznanja, da je beg nemogoč. Poskušati nekaj, kar se po božji volji ne sme zgoditi, se bi pa reklo Boga izkušati.«

»Zakaj izgubljate pogum? Preveč zahtevate od usode, če hočete zmagati pri prvem poskusu. Ali ne bi mogli v drugi smeri začeti, kar se vam prvič ni posrečilo?«

»Ali mar veste, kaj sem vse napravil, ko govorite o tem, naj bi ynovič začel? Ali veste, da sem potreboval štiri leta za to, da sem si napravil orodje? Ali veste, da sem celi dve leti izpodkopaval zemljo, ki je trda ko granit? Ali veste, da sem moral zrahljati skale, ki sem poprej mislil, da jih še premknili ne bi mogel, da sem cele dneve opravljal to titansko delo in da sem bil dostikrat zvečer vesel, če sem po celodnevem delu odkrušil par kvadratnih palcev te stare malte, ki je postala trda ko kamen sam? Ali veste, da sem moral, če sem hotel vso to prst in vse to kamenje kam spraviti, izkopati poseben rov pod stopniškim obokom, kjer zdaj ne najdem več prostora niti za prgišče prsti? Ah, ničesar več ne bom poskušal — ker bi bil jalov vsak nov poskus!«

Abbé Faria se je spustil na Dantèsovo posteljo.

Mladi mož ni še nikoli mislil na beg. Že misel nanj se mu je zdela nemogoča... Da bi kopal petdeset čevljev dolg rov in izgubil s tem tri leta, zato da bi se potem moral spustiti petdeset ali šesdeset, morda celo sto čevljev globoko v morje, kjer bi si razbil glavo ob pečinah, kakor ga ne bi že prej pogodile krogle zasledovalcev — in če bi srečno ušel vsem tem nevarnostim, da bi moral še miljo daleč plavati po morju: ne, to se mu je zdelo preveč, da ne bi človek obupal.

Toda zdaj, ko je srečal starca, ki se je tako trdno oklepal življenja in mu dajal zgled obupne energije, je začel tudi sam razmišljati in meriti svoj pogum. Drugi se je bil lolil stvari, ki nje mu še na um ni prišla; drugi, manj mlad, manj krepak in spreten kakor on, si je bil potrpežljivo napravil vse orodje, ki ga je potreboval za svoje nadčloveško početje. Faria je izkopal petdeset čevljev dolg rov; zakaj ga ne bi on sto čevljev dolgega? Faria je kot petdesetletnik potreboval za to delo tri leta, on ni niti pol toliko star in ima časa šest let! Faria, duhovnik in učenjak, se ni bal misli, da bi moral skočiti v morje in plavati do obale — on, pomorščak in drzni potapljač, naj bi se pa ustrašil enournega obziranja v vodi? Ali ni bil dostikrat po cele ure v morju? Ne, ne, Dantèsu je manjkalo samo bodrila in zgleda. Vse, kar je kdo drugi storil ali bi bil mogel storiti, zmogel tudi on!

Mladi mož je malo pomislil, nato je pa dejal:

»Našel sem, kar ste iskali.«

»Res?« odvrne Faria in dvigne glavo z izrazom napelega pričakovanja. »In kaj ste našli?«

»Hodnik, ki ste si skozenj morali napraviti pot, da ste prišli sem, ima isto smer, kakor zunanja galerija, kaj ne?«

»Da.«

»Torej je oddaljen od galerije največ kakih petnajst korakov. Kopljiva proti sredi hodnika pravokotno na sedanji rov, pa bova

prišla pri zunanji galeriji ven. Tam pobijeva stražo in zbeživa. Za izvedbo tega načrta nama je treba samo poguma — tega imate vi — in moči, in to imam jaz. O potrpežljivosti ne govorim, vi ste jo že pokazali, in upam, da jo bom mogel tudi jaz.«

»Trenutek,« ga prekine abbé, »ne veste še, dragi sotrpin, kakšne vrste je moj pogum in kako mislim uporabiti svojo moč. Glede svoje potrpežljivosti mislim tudi sam, da sem jo že dokazal. Toda, mladi mož, predstavljaj sem si, da služim Bogu, ako rešim bitje, ki ga je on ustvaril, če je to bitje po nedolžnem obsojeno na pogin.«

»Nu,« vzklikne Dantès, »ali se je mar v tem kaj izpremenilo, odkar ste srečali mene?«

»Ne, toda doslej sem imel opravka samo z mrtvimi stvarmi, vi pa hočete, da bi imel tudi z ljudmi. Prekopal sem zid in porušil stopnice — toda ljudi ne bom ubijal.«

Dantès je ostrmel.

»Ali je mogoče,« je vzkliknil, »da bi se zaradi tega odrekli svobodi?«

»Zakaj pa niste vi sami lepega večera pobili ječarja na lla, se oblekli v njegovo obleko in poskusili zbežati?«

»Ker mi ni prišlo na um!« odvrne preprosto Dantès.

»Ker se vam tak zločin tako upira, da vam še na um ni prišel,« vzklikne starec. »Zakaj priroda sama nas uči, kaj smemo storiti in česa ne. Človeku se upira prelivanje krvi; niso samo socialne postave, ki nam prepovedujejo umor, temveč tudi zakoni prirode.«

Dantès je bil tako osupel, da ni zmogel besede. Zakaj starec mu je bil isto povedal, kar se je dogajalo v njegovem srcu in česar se mladi mož do tega trenutka ni niti zavedal.

»Razen tega,« povzame Faria, »sem v teh dvanajstih letih, kar sem zaprt, mnogo razmišljal in prišel do spoznanja, da pridejo nasilne nature le redko do cilja. Uspeh imajo večjidel le tišči, ki vse dobro premislijo in se počasi pripravijo. Časih pa pride tudi naključje na pomoč; mislim, da je ta pot še najboljša. Zato poslušajte moj nasvet: počakajva, da se nama ponudi priložnost!«

»Vi ste lahko čakali,« vzdihne Dantès, »v delu vam je tekel čas, kadar se niste z njim raztresli, ste pa našli uteha v upanju.«

»Pa se nisem samo s tem ukvarjal.«

»Kaj ste pa še počeli?«

»Pisal sem in študiral.«

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

»Torej so vam dali papir, pero in črnilo?«

»Ne; sam sem si vse napravil.« »Sami ste si napravili papir, peresa in črnilo?« vzklikne nejevrno Dantès.

»Da.«

Mladi mož ga začudeno pogleda. Dvom je bil preočito zapisan na njegovem obrazu, da ga abbé ne bi bil opazil.

»Če pridete kdaj k meni,« povzame, »vam pokažem popolno razpravo, plod misli, raziskovanj in opazovanj svojega prejšnjega življenja. Takrat seveda nisem mislil, da jo bom pisal med zidovi kastele lfa. Delo se imenuje »Razprava o združitvi Italije« in bi napolnilo debel snopič v obliki četrke.«

»In na čem ste napisali to razpravo?«

»Na dveh srajcah. Odkril sem postopek, kako se da platno napraviti gladko in ravno ko pergamen.«

»Po tem takem ste kemik?«

»Nekoliko. Poznal sem Lavoisierja in dopisoval s Cabanisom.« »Toda za tako delo vam je bilo treba zgodovinskih študij. Ali ste imeli knjige?«

»V Rimu sem imel knjižnico, ki je obsegala kakih pet tisoč zvezkov. Toda prišel sem do spoznanja, da si človek iz stoletdesetih dobro izbranih del lahko nabere če že ne vsega človeškega znanja, pa vsaj tisto, kar je zanj dobro, da ve. Tri leta sem bral teh stoletdeset zvezkov in spet bral, tako da sem jih, ko so me zaprli, znal malone na pamet. Še danes bi vam lahko citiral Tukidida, Ksenofonta, Plutarha, Livija, Tacita, Danteja, Montaigna, Shakespeara, Spinozo in Macchiavellija. Omenil sem vam samo najvažnejše.«

»Po tem takem razumete tudi več jezikov?«

»Govorim pet živih jezikov: nemščino, francoščino, italijanščino, angleščino in španščino.«

Dantès se je čedalje bolj čudil. Zmožnosti tega nenavadnega moža so se mu začele zdeli skoraj nadnaravne.

»Niste mi še povedali,« povzame čez nekaj časa, »s čim ste napisali toli obsežno razpravo, ko vendar niste imeli peresa?«

»Peresa sem si sam napravil iz hrustanca morskih rib, ki jih dobimo poštne dni. Zato se zmerom veselim poštnih kosil, zakaj dokler bom dobival ribe, mi peresa ne bo manjkalo. Pišem zelo rad, posebno zgodovinske reči. Kadar se poglobim v preteklost, pozabim sedanost; ko doživljam zgodovino, ne ulegnem misli na to, da sem jezik.«

»Pa črnilo?«

»V moji celici je kamin,« odvrne Faria. »Zdaj sicer v njem ne kurijo, toda prej so ga najbrže leta in leta rabili, ker je poln saj. Te saje raztopim v vinu, ki mi ga prinese ob nedeljah, in si tako napravim imenitno črnilo. Če pa hočem kakšno misel posebno poudariti, se vbočem v prst in pišem s krvjo.«

»In kdaj bi mogel vse to videti?« vpraša Dantès.

»Kadar hočete,« odgovori Faria.

»O, kar takoj!« vzklikne mladi mož.

»Pa pojdite z menoj!« ga pozove abbé in izgine v rov.

Dantès se splazi za njim.

XVI.

Abbéjevo bivališče

Skličen, a vendar brez težav je Dantès prehodil podzemeljski hodnik in prispel do drugega konca, ki je držal v abbéjevo ječo. Tu se je rov tako zožil, da se je človek le komaj splazil skozenj. Abbéjeva celica je imela tlak iz kamenitih plošč; pod eno teh plošč v najtemnejšem kotu je abbé začel trudapolno delo, ki ga je naposled pripeljalo do Dantèsu.

Ko se je mladi mož vzravnil, si je jel pozorno ogledovati to skrivnostno celico. Prvi mah se mu ni zdel nič posebnega.

Alfred Nobel

Nadaljevanje s 1. strani

nekoč poslal svojemu bratu: »Alfred Nobel: zapuščeno životarsko življenje; če bi bil stal ob njegovem rojstvu človekoljuben zdravnik, bi ga bil ubil. Njegove največje zasluge: skrbno si obrezuje nohte in glada, da ni nikomur v breme. Njegove največje napake: nima rodbine, nikoli ni dobre volje in ima slab želodec. Pomembni dogodki v njegovem življenju: nobenih...«

Umrli je kot 63 letnik, sam v svoji prekrasni vili v San Remu na italijanski rivijeri, ki si jo je postavil kraj svojega laboratorija. Nagrobnico mu je govoril mlad duhovnik s pariškega švedskega poslaništva Natan Söderblom, ki je pozneje postal švedski nadškof in je leta 1930 dobil Nobelovo nagrado za mir.

V Nobelovi oporoki je bil za ves svet najpomembnejši tale odstavek:

»Glavnica (okoli 700 milijonov Din našega denarja), naložena v varnih vrednostnih papirjih, naj tvori fond, čigar letne obresti naj se podelijo kot nagrade tistim, ki so preteklo leto največ storili za človeštvo.«

Nobelove nagrade so še dandanašnji najplemenitejše priznanje za duhovno ustvarjanje. Vrsta nobeliatov predstavlja cvet najpomembnejših in najboljših ljudi našega veka.

DAMSKI

JESENSKI in ZIMSKI

PLAŠČ,

ki Vam ga dobavi tvrdka

DRAGO GORUP & Co., LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 16/I

je zadnje mode, najboljše

kvalitete, prvorazredno delo

Nizka cena!

„V znamenju križa“

Ze tri dni je ves Rim v plamenih.. Meščani tekajo kakor iz uma po ulicah, okoli njih se vzpenjajo ognjeni zublji in uničujejo cesarsko mesto.

Nero pa poje in brenka na lutnjo... V njegovih prenapetih možganih se porodi strašna misel. Izda ukaz, naj se podtakne ogenj vsepo vsod, kajti najti mora ob pogledu na požar, smrt in straši novih idej, nevihi pesniških mavdihov... Todor upravičeni sum meščanov je treba zatreti!

zati, kako je postal izdajalec. Na čelu legije jezdecev drvi v bojnem vozu sam rimski prefekt po mestnih ulicah. Slederna njegova misel se steka v eno: Mercia... Brezobzirno žene Rouje... Zdaj drvi mimo Nerenove palače... zadene v cesaričino nosilnico in jo zdrobi. Če bi bil samo hip kesnejše dirjal mimo, bi usmrtil v nosilnici cesarico. Poppaea stoji s porogljivim nasmeškom na stopnicah.

ketanje kopit... Marcus je prispele s svojimi legionarji. Tada prekesne Prefekt dobro ve, da zdaj ne more za Mercio ničesar storiti, toda na tihem upa, da se bo cesar omehčal in kristjane izpustil...

Ze davno pred prvim srečanjem z Mercio je vabil Marcus goste k sebi. Slavnosti v njegovi hiši so bile nad vse razkošne in slehernemu Rimljanu je bilo v posebno čast, če je smel v prefektovo hišo na slavo.

V brezumni pijanosti si najdejo gostje višek zabave. Nenadoma se prikladejo v to razkošno in razvratno razpoloženje neznani otožni zvoki... S ceste kipijo v prelestne dverane glasovi ugrabljenih kristjanov, ki pojo psalme in litanije, karakajo v cirkus.

Marcus je povabil Mercio k sebi. V srcu čuti, da je ta deklica zanj usoda... Poslednjič jo skuša pridobiti zase.

Zaman! Nenadoma se pojavijo cesarske straže. Tigelinus ima cesarjev ukaz, da odvede tudi Mercio v cirkus... Poppaea se maščuje.

Cesar sprejema fanfare oznanja je prefektov obisk. Pred cesarjem pade na kolena in prosi z dvignjenimi rokami milosti za Mercio. Vse zahtevanje neomajne zvestobe in vdanosti mu ne koristi. Poppaea, ki ne dovoljuje Neronu samevoljnega odločevanja, se ne da preprišiti. Zdeločasen sklone končno Nero, da pokloni Mercii svobodo, če zataji svoje vere.

Slavnostni dnevi v Rimu... Cirkus maximus je nabito poln. Tisoči se gnetejo vanj. Solnce pripeka na nepregledne množice. Nero jim je obljubil predstave, kakršne še niso videli — višek senzacije bo strahovita usmrtilitev sto kristjanov. Opojno svira godba, gladiatori vkorakajo: Ave Caesar, morituri te salutant!

V podzemeljskih obokanih prostori cirkusa se pripravljajo kristjani vdano na zadnjo uro. Mercia streže bolnim in ranjenim in jim vlija upanje v srca. Hrabro bodri Stefana, ki obupava. Cesarica je zapovedala, da mora Mercia priti zadnja in sama v areno. Biriči že prihajajo, ko se nenadoma pojavi Marcus. Obupan jo prosi, naj se odpove svoji veri, kajti potem bo prosta in skupno bi zaživela lepše in solčno življenje. Z bolestnim smehljajem se Mercia brani, kajti mrtva ali živa je samo Kristova... Takrat se Marcus ves prevze od tolike vere spreobrne. Ljubezno do te male deklice je neomajna, kajti razodela mu je misterij vere. Ponižno upogne ponosni Rimljan svoji koleni...

Z roka v roki korakata Marcus in Mercia po stopnicah navzgor — smrti naproti, v boljše in lepše življenje, njena pot je njegova, oba verujeta v neskončno usmiljenost Odrešenika, v njegove svete in resnične besede...

Oče: »Ne vem, kaj je danes z mojo uro — ne gre pa ne gre!«
Sinček: »Pa ravno danes sem jo opral.«

Marcus Superbus

Mercia

Neron

Spletkarski Tigelinus morda izhodi in proglasi osovražene kristjane za krivce in povzročitelje.

Nekje v predmestju se srečata silvolasi starca in z vso opreznostjo začetavata znak Križa v pesek, znak, s katerim se kristjani spoznavajo. Favius je glavni majhne cerkvene občine, dobi se je Titus pravkar vrnil z naporega polovanja po Palestini.

Strah, nosač po pokliani, opazi v pesku začetno znamenje. Dvije poskoči: Kristjani! Nero, rimski gospodar, plačuje trideset srebrnikov za vsakega ujetnika...

Pri cesarskem dvoru se gnate ljudstvo okoli obeh ubogih stencev, ki sta se pod težo udarcev sesedla. Poleg njiju čepi trepetajoča Mercia, ki ji je bil po smrti njenega očeta Favius zaščitnik in učitelj.

Fanfara oznanja prihod Marka Suberba, rimskega prefekta, cesarjevega ljubljence. Zapovedujoče zahteva pojasnil. Mercia mu v solzah pripoveduje, kaj se je zgodilo. In glej: nenadoma ukaže oblastnik, naj starca izpuste... Zdi se, da so zbudile dekličine lepe in nedolžne oči v njem sočutje...

Dvorjanka Dacia, ki je na lastne oči videla, kaj se je zgodilo, ima zanimivo gradivo za poročilo cesarici Poppaei. Marcus Superbus, miljenec njenega veličanstva, se peča z malo kristjanki! Kolika sramotitev za cesarico!

Poppaea je prava vladarica rimskega imperija. Nero ji je zgolj ore dje brez volje...

V družbi svojih dam se kopal Poppaea vsako jutro v oslijem mleku; ta dam ji Dacia pri tej priliki pripoveduje, kaj je videla.

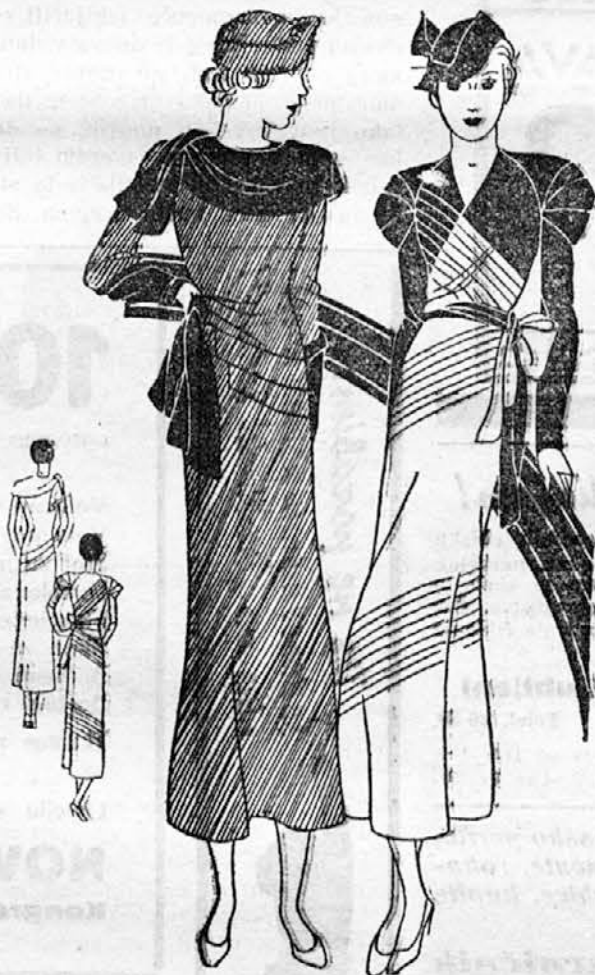
Večer je. Titus in Favius se posvečujeta o nocošnjem sestanku kristjanov v katakombah. Deček Stefanus, rejenček — brat lepe Mercie, je tekač, ki cerkvene občane obvešča o sestankih.

Nenadoma potrkajo nekdo na vrata. Marcus ne more pozabiti lepe Mercie. Prijateljsko posvari moža, naj se varujeta. Ker se deček Stefan predolgo ne vrne, slutni Marcus najhujeje in se jedrne odpravi v zapore.

Stefana so na poti prijeli. Tigellinus zve od njega na mučilnici kraj sestanka in obvesti straže.

Stokajoč se zbudi mali deček iz omotice in prizna Marku ves v sel-

Daleč zunaj mesta molijo kristjani svojega Boga. Titus pridiga o trpljenju in smrti Kristovi. Možje, žene in otroci pobožno poslušajo... Lahen krik — in s puščico v srcu se zgrudi govornik. Katakomba ožive na vseh koncih in krajih. Vsi izhodi so zasedeni. Brezsrčno napenjajo vojaki svoje loke in streljajo puščice v tesno zgneto množico. Tigelinus ne pozna usmiljenja. Takrat se začuje pe-

Volna in baršun

Volnene obleke okrasiti z baršunom je prav gotovo dobra misel. Kajti obleka je videti brez dvoma nekako svežana. Zvečine izberemo žamet za okras v barvi obleke, samo v malce temnejšem odtenku. Razen tega je pa tudi v skladu z zakoni mode, če okrasimo svetlo obleko s temnim baršunom, ali pa celo z drugobarnvim. Največ vidimo rjavega baršuna, kajti rjava barva laska ženskemu obrazu in ga dela mehkega in prikupnega.

Nova modna barva je barva robid-

nice. Slična je burgundsko rdeči, samo nekoliko temnejša in sočnejša je. Baršun v tej barvi se damam zelo dobro poda.

Pri levem liku je baršunasti ovratnik mehko ovit čez rame, na eni strani pa na lahko zavozlam. V višini pasu stisne baršunast vozel obleko prav tesno. Leva obleka ima ves gornji del iz baršuna. Rokavi so po kroju raglana, vendar so na ramah košati. Obleka je videti zaradi posebnih vrvčastih prešivov kakor ovita.

Na levem liku vidimo nad komol-

cem košat žametast naber. Baršun je položen na gornji strani v kratke tesne globoke gube, ki se košate razklenejo. Zaradi tesnih zapetosti iz tkanine so rokavi videti vitki. Okoli izreza je našit ozek baršunast ovratnik, ki je v sredini zvezan v pentljo. Zelo čedno se poda telovnik iz baršuna, ki nam ga kaže desni lik. Navzkriž položeni oslenci so zapeti na gumba krila. Obkladi in rokavi so iz volnenega blaga. V spodnjem delu krila so všiti ozki škrucljasti deli iz baršuna.

Ljubljanska pisma

Piše Alfa

Trd ovrtnik nosi in črno obleko in je kakopak tudi sicer sila ugleden mož. Denarja ima navadno mnogo pri sebi in se ljudje radi obračajo nanj za tak ali drugačen dober nasvet. Namreč na gospoda, ki mu je Alfa postal bruno v očesu in trn v peti. Toda ni Alfi prav nič mar za taka obregovanja, nego lepo naprej hodi svojo pot in piše, kakor se mu zdi pošteno in prav.

Alfova pisma časih marsikoga zbojejo. Pa ni Alfa temu kriv, nego dočnik sam, ki se čuti prizadetega. Na zadnje pismo so se nekateri sila važno razburjali in z besedami mikastili ubogega Alfo, kakor bi bil zadnje sčene na ljubljanskih ulicah. Tisti gospod, ki nosi trd ovrtnik in črno obleko in ki je kakopak tudi sicer ugleden mož, se je prav posebno razburjal in onegavil sem in tja. Vedeti da hoče, kdo je Alfa in kako izgleda in končno kaj da so Alfi sploh mar take zadeve. In je ta gospod ročno povprašal, ali se morda kdo piše Alfa ali kaj, kajti bi ga potem najlaže ujel na limanice in se maščeval. Pogledal je v ljubljanski Adresar, kjer so zapisani vsi sloviti ljubljanski meščani, toda ni Alfe našel nikjer in nikakor ne. Že je mož pričel dvomiti, da je Alfa nepošten človek in

da se znabiti sploh ni prijavil ljubljanski policiji zastran stanovanja in drugega potrebnega, pa je hotel opozoriti policijo, da poišče tega sumljivega Alfo in mu kratko in malo stopi na prste in pregrešni jezik. Toda se je gospod s trdim ovrtnikom in črno obleko pravočasno spomnil, da že šest let ni za Ljubljano izšel nov Adresar in da se je Alfa morda medčasno doselil sem. Morda je šel na policijo poizvedovat, morda ni, morda pa bo rajši počakal, da izide nov Adresar, kajti mu bo on najbolj ročno razkril stanovanje hentanega Alfo, da ga potem prizadeti primejo za vrat in preprečijo stegovanje jezika. Ho-ho, se je Alfa sladko smejal, ko ga tako lepo iščejo, pa imajo pred nosom, da samo roko stegnejo.

Toda noče Alfa biti zloben in zaman trpinčiti ljudi s pomisleki o njegovi prisotnosti v Ljubljani. Zakaj bi nekateri iskali stanovanje in popolu naslov gospoda Alfo, ko ga pa najti ne morejo nikdar in nikjer ne. Pod nobenim pogojem. Kajti je alfa prav preprosta prva črka grške abecede in nič več. In kakor je ta črka prva, tako je marsikaj tudi Alfa prvi, ki zagrabi kako stvar tam, kjer je najbolj pereča in najbolj občutljiva.

Zanimivo je pri takih zadevah, da

se vedno oglasijo vsi prizadeti, četudi sicer niti znani niso bili. In takrat vsi kriče na ves glas, da niso taki, nikakor ne, in da taki nikdar niso bili, kajti vedo, kaj je prav in kako mora biti. Pa jih nihče niti vprašal ni, ali so oni krivi, niti pokazal s prstom nanje, češ da so ti taki. Zgolj ugotovil je Alfa, da se dogajajo take in take vrste zadevice, ki niso v prid našemu ugledu in naši javni morali, pa je skočila na noge cela srenja baje prizadetih in se jela opravičevati, da nihče od njih niti pojma nima, da bi se kdajkoli kaj podobnega sploh moglo zgoditi. Sam bogasvaruj, če bi to hotel, mu ne bi postregli.

Navadno se zgodi, da nekateri v stvar drezajo in bezajo tako dolgo, da skoči vrag iz nje in pokaže roge in s prstom še na one, ki so res prizadeti in ki si jih on temeljito želi za svoje podzemeljske shrambe. Če je to potrebno, je tudi prav, toda bi Alfa prav ponižno vprašal in rekel: tisti, ki nima nikjer takega greha in ki ga nikdar ni storil, naj se vrže s kamnom name. Alfo bi zanimalo le, kdo bi se še potem smel oglašati in ga oštevati.

Sicer pa, kaj bi plesali, kakor maček okrog vrele kaše. Stvari, ki jih je obsodil Alfa v svojem zadnjem pismu, zaslužijo javen žig, ker so v sramoto nas vseh. Izgovori, da je take stvari nemogoče odstraniti, ne drže, ker noben lastnik javnega lokala, ki mu je kaj do njegovega ugleda in ugleda njegovih gostov, ne bo nikdar dovolil, da se to razpase čez mejo, kakor se je v zadnjem času v nekaterih ljubljanskih lokalih. Posamezne slučaje je nemogoče izključiti, dosledno ponavljanje iz dneva v dan pa mora ogorčiti tudi ne preveč strogo moralnega človeka. Izgovori, da je tako tudi v večjih mestih, ne drže, ker nam v vsem ne morejo biti za zgled. In v večjih mestih je ta stvar še na drugačen način urejena. Sicer

pa nam v tem pogledu ne sme biti zgled tujina ali večja mesta, nego zgolj naše lastno prepričanje in stališče, s katerega gledamo na te neljube pojave. V svojem dejanju se človek pokaže, kakšen je. In tudi lastniki lokalov s svojim občinstvom pokažejo, na kakšni višini so ti njihovi lokali. V razvpite poštenjak ne bo zahajal, v poštene pa ne drugi svet, ki mu ni mesta med pošteniimi. In kogar samega ne sreča pamet, ga bo morda izmodrilo to, da bo kdorkoli pokazal nanj s prstom in jasno in javno povedal, na koga lete puščice.

*Strokovna organizacija natakarjev in hotelskih kuharjev za dravsko banovino nas glede na Ljubljansko pismo, objavljeno dne 28. septembra t. l., prosi za objavo, da natakarji in plačilni natakarji, ki so člani organizacije, ne posredujejo v intimnih zadevah gostov, da je obnašanje gostov za natakarje indiferentna stvar, da člani organizacije doslej še niso imeli takih slučajev v svoji službi in da hujše prestopke obravnava policija, ter je za to odgovoren podjetnik.

Rade volje priobčujemo gornji popravek, ker naš namen ni bil nikogar po krivem žaliti. Vprašamo pa, kdo je odgovoren za nedostojno obnašanje, če podjetnik ni navzoč, in ali res sme biti obnašanje gostov za natakarje indiferentna stvar? Ako ni v nenavzočnosti podjetnika samega nihče odgovoren, ali morajo potem kavarniški gosti mirno gledati obnašanje, ki žali moralni čut spodobnega človeka?

Uredništvo

Če še ne veš

Pri moških klobukih preprečimo preznojenje klobučevine pod trakom, če vložimo pod usnjati všitek nekaj v pasove prirezanega pivnika.

Rogoznice za čiščenje čevljev lahko čistimo tako: V mlačno solno raztopino namočimo trdo ščet in zdrgnemo z njo rogoznico. Ko se posuši, bo spet čedna.

Gobe, ki so lepke in polne mila, očistimo v okisani vroči vodi, nato jih pa temeljito ožmemo v hladni čisti vodi.

Pisalni stroj naj piše sam!

To je prav tako šefova želja kakor tudi strojepiščeva. Toda stroja take popolnosti ne bo nikdar. Najbolj pa se tej dovršenosti približuje

WOODSTOCK,

ki je višek tehnike. Izumitelji — ameriški inženjerji — smejo biti ponosni na svoj izdelek.

Woodstock ima poln in lahek udarec, pisava je čista in dovršena.

Kdor Woodstock vidi — mu je naklonjen, kdor Woodstock preizkusi, spozna, da je to najboljši stroj, a kdor le nekaj časa na njem dela — se ne more nikdar več ločiti od njega. Ta stroj je v Ameriki zaslovel radi svoje priročnosti in koristnih naprav in je zadnji dve leti najbolj zahtevana znamka.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

TIPKA, družba z o. z.

trgovina s pisalnimi stroji in pisarniški potrebščinami

Ljubljana

Miklošičeva cesta 13. — Tel. 29-70.

Pozor gospodinjam!

Pri vsaki priliki, ob praznikih, obisku itd. je čiščenje stanovanj, oken, parketov in preprog nujno potrebno in služi to gospodinji v lepoto in zadovoljstvo. Čas in delo si prihranite, ako od late čiščenje tvrdki

S. Grmovšek v Ljubljani

Galusovo nabrežje 41. Telef. 26-30.

Čiščenje stanovanjskih oken od Din 4— dalje, čiščenje parketov Din 4— za m².

Bluze, damsko in moško perilo, razne pletenine, kravate, rokavice, nogavice in trbice, kupite najboljše pri tvrdki

Miloš Karničnik
Ljubljana, Stari trg 8

Da ne pozabim:
Se danes moram poslati naročnino za „Družinski Tednik“!

100%

Vaših želja zremo zadovoljiti z našo ogromno izbiro blaga za jesen in zimo po reklamnih cenah:

Volneno za damske obleke . . . od Din 27—
Volneno za damske plašče . . . od Din 72—
Štof za moške obleke od Din 48—
Double za zimske suknje . . . od Din 84—
Flanele za perilo, razne barve . od Din 9—
Šifon za perilo od Din 7—
Barhenti za obleke od Din 12—
Baržuni za obleke od Din 24—

Tkanine za rjuhe, kapne, gradl za žimnice itd. itd. najceneje.

Oglejte si naše izložbe in izbiro v trgovini

NOVAK, LJUBLJANA

Kongresni trg 15 (nasproti nunske cerkve)

PORENAL KREMA

MASTNA ZA PONOČI — SUHA ZA PODNEVI

1 tuba Din 18—

PORENAL PUDER

ZAJAMČENO NEŠKODLJIV

1 škatla Din 24—

Zahtevajte povsod!

OLEPŠEVALNA SREDSTVA

ki že po kratkotrajni uporabi dokažejo

USPEŠNOST NEGE LEPOTE

Glavna zaloga:

NOBILIOR PARFUMERIJA, ZAGREB, ILICA 34

PORENAL MILO

IZ ISTOIMENSKE BLAGE KREME

1 kos Din 12—

POREMILK

BIOLOŠKO MLEKO ZA ČIŠČENJE OBRAZA

1 steklenica Din 32—

Zahtevajte povsod!